

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/144/2021
Identifikačné číslo spisu: 3716210192
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:3716210192.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ A. K., bývajúceho v W. XXXX, 2/ Z. K., bývajúcej v W. XXXX, zastúpení JUDr. Annou Kubovičovou, advokátkou, so sídlom v Považskej Bystrici, Tatranská 300/8, proti žalovaným 1/ S. C., bývajúcej v W. XXX, zastúpenej JUDr. Zuzanou Tomášovou, advokátkou, so sídlom v Považskej Bystrici, Železničná 90/12, 2/ V. R., bývajúcej v W. XXX, 3/ W. R., bývajúcej v F. R. XX, 4/ T. Q., bývajúcemu v W. XXX, 5/ Z. W., bývajúcemu v K. R. XXX, 6/ Q. S., bývajúcemu v K., M. 9, o ochranu vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 7C/207/2016, o dovolaní žalovanej 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 25. augusta 2020 sp. zn. 27Co/69/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovia 1/, 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 4. februára 2020 č. k. 7C/207/2016-212 (v poradí druhým) v spojení s opravným uznesením zo dňa 12. marca 2020 vyhovel žalobe a prvým výrokom uložil žalovaným 1/, 2/ a 4/ povinnosť odstrániť na vlastné náklady z parcely žalobcov č. KN C XXX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 266 m², zapísanej na LV č. XXXXX k. ú. W. časť drevenej šopy, zasahujúcej do tejto nehnuteľnosti v rozsahu vyznačenom znalkyňou Ing. M. R. na znaleckom nákrese, ktorý je súčasťou spisu Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 7C/207/2016, v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Druhým výrokom zastavil konanie voči žalovaným v 3/, 5/ a 6/. Tretím výrokom priznal žalobcom voči žalovanej 1/ nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100%. Žalovaným 3/, 5/ a 6/ nárok na náhradu trov konania v poradí štvrtým výrokom nepriznal.

1.1. V odôvodnení uviedol, že po právnom posúdení prejednávanej veci podľa § 126 ods. 1, § 130 ods. 1, § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby. Mal za preukázané, že žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi parcely č. KN C XXX, zapísanej na LV č. XXXX k. ú. W.. Žalovaná 1/ spolu so žalovanou 2/ a žalovaným 4/ sú podielovými spoluvlastníkmi

parcely č. KN C XXX, zapísanej na LV č. XXXX k. ú. W., ktorá hraničí s parcelou žalobcov č. KN C XXX, a to žalovaná 1/ v spoluvlastníckom podiele 7/12, žalovaná 2/ v spoluvlastníckom podiele 3/12 a žalovaný 4/ v spoluvlastníckom podiele 2/12 s tým, že parc. č. KN C XXX ako aj rodinný dom na nej postavený súp. č. XXXX, ktorý je v podielovom spoluvlastníctve žalovaných v rovnakých spoluvlastníckych podielov, užíva výlučne žalovaná v 1/, ktorá zároveň ostatným podielovým spoluvlastníkom v užívaní týchto nehnuteľností bráni. Okrem rodinného domu súp. č. XXXX je na parc. č. KN C XXX postavená tiež drevená šopa, ktorá z časti zasahuje do parcely žalobcov č. KN C XXX, a to v rozsahu, ako je to vyznačené na znaleckom nákrese znalkyne z odboru geodézia - zememeračstvo Ing. M. R., ktorá skutočnosť medzi procesnými nebola sporná. Zo stavebno-technického hľadiska šopa tvoria tri drevené obvodové steny, strecha a štvrtú obvodovú stenu tvorí múr rodinného domu súp. č. XXXX, z čoho súd vyvodil, že sa v danom prípade v zmysle ustanovenia § 121 ods. 1 Občianskeho zákonníka jedná o príslušenstvo k hlavnej veci, t. j. rodinnému domu súp. č. XXXX, čím vlastníctvo k predmetnej drevenej šope svedčí vlastníkovi hlavnej veci, v tomto prípade žalovaným v 1/, 2/ a 4/ ako podielovým spoluvlastníkom rodinného domu súp. č. XXXX. Pokiaľ žalovaná 1/ v priebehu konania uvádzala, že dotknutú šopu postavil so súhlasom vtedajších vlastníkov parc. č. KN C XXX jej právny predchodca Q. X. pred niekoľkými desiatkami rokov, z dôvodu čoho vlastnícke práva k predmetnej drevenej šope bolo ešte jej právnymi predchodcami nadobudnuté titulom vydržania, tak neuniesla dôkazné bremeno o splnení zákonných podmienok vydržania podľa § 130 a nasl. Občianskeho zákonníka (neuniesla dôkazné bremeno o oprávnenosti držby zo strany jej alebo jej právnych predchodcov, keďže súdu nepredložila žiaden dôkaz o existencii právneho titulu, od ktorého odvodzuje nadobudnutie vlastníckeho práva). V priebehu konania žalovaná v 1/ tiež namietala, že vzhľadom na rozsah zásahu do vlastníckeho práva žalobcov je potrebné ich žalobu považovať za účelovú a podanú v rozpore s dobrými mravmi, keďže výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi tak, ako to má na mysli ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z uvedeným tvrdením sa súd nestotožnil a naopak jej správanie, súvisiace s výkonom spoluvlastníckeho práva k predmetnej drevenej šope vyhodnotil ako zásah do práv a oprávnených záujmov žalobcov a súčasne ho vyhodnotil aj ako správanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, a to vzhľadom na skutočnosť, že hoci v priebehu konania bola predmetná drevená šopa pod náporom napadnutého snehu samovoľne povalená, žalovaná 1/ majúc vedomosť o tom, že zasahuje do vlastníckeho práva žalobcov, predmetnú drevenú šopu opätovne zrekonštruovala tak, že v rovnakom rozsahu aj naďalej pretrváva zásah do vlastníckeho práva žalobcov ohľadne parcely č. KN C XXX. Preto súd na základe uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení žalobe vyhovel ako dôvodnej. Súčasne podľa § 255 ods. 1 CSP súd priznal žalobcom výlučne voči žalovanej v 1/ nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100%, keďže to bola žalovaná 1/, pre správanie ktorej boli žalobcovia nútení domáhať sa svojho práva podaním žaloby na súde a žalobu boli nútení podať aj voči žalovaným 2/ a 4/ len ako podielovým spoluvlastníkom predmetu sporu.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) na základe odvolania podaného žalovanou 1/ rozsudkom z 25. augusta 2020 sp. zn. 27Co/69/2020 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej - vyhovujúcej časti (v poradí prvý výrok) v znení opravného uznesenia o vo výroku o trovách konania medzi žalobcami 1/, 2/ a žalovanou 1/ (výrok v poradí tretí) potvrdil. Žalobcom 1/, 2/ priznal voči žalovanej 1/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

2.1. V odôvodnení vyhodnotil odvolacie námietky žalovanej 1/ ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, dostatočne sa zaoberal tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami podľa § 191 CSP, a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, že v rozsahu označenom na znaleckom nákrese znalkyne Ing. M. R. došlo k neoprávnenému zásahu do vlastníckeho práva žalobcov, prostredníctvom časti drevenej šopy, ktorej spoluvlastníkmi sú žalovaní 1/, 2/, 4/, ktorá zasahuje do ich pozemku (parc. č. KNC XXX zapísanej na LV č. XXXXX v k. ú. W.), keďže žalovaná 1/ neuniesla dôkazné bremeno vo vzťahu k jej tvrdeniam o vydržaní časti pozemku KNC XXX nachádzajúceho sa pod dotknutou časťou šopy vo svetle zákonných predpokladov daných § 130 a nasl. Občianskeho zákonníka, z ktorého dôvodu vo svetle § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka priznal právo žalobcom na ochranu ich vlastníckeho práva pred takýmto neoprávneným zásahom

prostredníctva uloženia žalobcami požadovanej povinnosti spoluvlastníkom predmet zásahu v dotknutom rozsahu odstrániť.

2.2. Odvolací súd sa zároveň stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku vzťahujúceho sa k odvolaním dotknutým časťami a konštatoval správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach na tieto poukázal (§ 387 ods. 2 CSP), aby nadbytočne neopakoval všetky pre strany známe fakty spolu so správnou citáciou právnych predpisov, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre jeho potvrdenie.

2.3. Podľa názoru odvolacieho súdu nebolo možné vyhovieť odvolaniu žalovanej 1/ ani voči napadnutému výroku o náhrade trov konania. Zdôraznil, že to bola práve žalovaná 1/, ktorá vznik a vedenie tohto sporu, ako aj jeho trvanie plne zapríčinila a teda aj trovy, ktoré v súvislosti s tým žalobcom ako plne úspešným v spore vznikli, idú výlučne na jej ťarchu bez toho, aby bolo možné zásadu úspechu v tomto prípade prelomiť udržateľným spôsobom a vo svetle spravodlivého usporiadania vzťahov medzi účastníkmi prostredníctvom moderačného práva súdu, teda za aplikácie § 257 CSP. Pokiaľ v dôsledku vedenia tohto sporu a uplatňovania práva žalobcom vznikli trovy, je plne legitímne, aby ich žalovaná 1/ uhradila, a to v celom rozsahu sama. V tomto smere je potrebné priznať rozhodnutiu súdu prvej inštancie absolútne naplnenie zmyslu a účelu spravodlivého usporiadania, keďže nemožno pochybovať, že i keď zostávajúci spoluvlastníci šopy, a to žalovaná 2/ a žalovaný 4/ boli zaviazaní ako spoluvlastníci formálne k uloženej povinnosti, nemožno pochybovať o tom, a nespochybovala to ani samotná odvolateľka, že je to výlučne ona, kto túto šopu užíva, má od nej kľúče a žalovaní 2/ a 4/ boli v podstate do sporu pojatí len formálne, bez toho, aby reálne vzhľadom na postoj žalovanej 1/ boli spôsobilí dosiahnuť jeho ukončenie, či mimosúdne usporiadanie spornej záležitosti. Títo od počiatku nespochybovali právo žalobcov a mali vôľu následky zásahu reparaovať. Bola to výlučne žalovaná 1/, ktorá tomu bola z hľadiska svojho postoja zásadnou prekážkou. Žalovaná 1/ je od počiatku právne zastúpená, a teda si plne musí byť vedomá, že náhrada trov konania, okrem iného plní tiež preventívnu funkciu, pôsobiacu proti svojvoľnému a šikanóznemu bráneniu domnelých subjektívnych práv, k naplneniu čoho došlo na strane žalovanej 1/, za ktorých okolností, a to ani vo svetle ňou tvrdeného nepriaznivého sociálneho aspektu na jej strane, ktorý navyše ani nepreukázala, by nebolo udržateľným, aby nedošlo vo vzťahu k žalobcom k naplneniu zmyslu a účelu náhrady trov konania, ktoré im nemuseli vzniknúť, pokiaľ by v dôsledku postoja žalovanej 1/ konanie pred všeobecným súdom nebolo vzniklo.

2.4. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovia majú voči žalovanej 1/ vzhľadom na ich plný úspech v odvolacom konaní, nárok na ich náhradu v rozsahu 100%, keď ani v prípade trov odvolacieho konania z identických dôvodov ako v prípade trov prvoinštančného konania nevzhládol dôvod pre znevýhodnenie žalobcov, ako plne úspešných v odvolacom konaní prostredníctvom uplatnenia moderačného práva (§ 257 CSP) v prospech žalovanej 1/ pokiaľ ide o priznanie im plného nároku na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná 1/, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f/ CSP a z § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP.

3.1. K dovolaciemu dôvodu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP dovolateľka uviedla, že počas prebiehajúceho konania sa bránila tvrdením, že sa necíti byť výlučnou vlastníčkou dotknutej šopy, čím následne došlo k rozšíreniu okruhu žalovaných i o ostatných spoluvlastníkov. Zdôraznila, že je vydatá za manžela L. C., ktorý spoločne s ňou nadobudol časť spornej nehnuteľnosti darovacou a kúpnu zmluvou V XXXX/XX zo dňa 28.11.2008, čím potom právny vzťah k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom konania, nesmeruje len voči nej ako spoluvlastníčky podielu 7/12, ale časť tohto spoluvlastníckeho podielu patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, teda spoluvlastnícky podiel 7/12 k spornej nehnuteľnosti patrí aj jej manželovi, ktorý mal byť tiež stranou sporu ako žalovaný, čo sa nestalo, čím došlo k nesprávnemu procesnému postupu a k znemožneniu bezpodielovému spoluvlastníkovi nehnuteľnosti uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

3.2. K dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP dovolateľka uplatnila argumentáciu, podľa ktorej z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vyplýva neúplný okruh spoluvlastníkov opomenutím spoluvlastníka L. C. (manžela žalovanej 1/). Žalovaný 1/ až 6/ sú právnymi nástupcami a dedičmi pôvodných spoluvlastníkov spornej šopy, ktorú postavili na začiatku minulého storočia a ktorú minimálne od roku 2004 užívali v takom stave v akom sa v súčasnosti nachádza. Uvedomuje si, že vzhľadom na svoj vek, že výkon práva žalobcov, ktorého sa

domáhajú je formálne v súlade so zákonom, jeho cieľom je ale dosiahnutie iného výsledku, než dotknutá norma predpokladá. Následkom výkonu práva bude konanie v rozpore s dobrými mravmi, na ktoré poukazuje a tým sa domáha na dovolacom súde zmeny napadnutého rozhodnutia a v konečnom dôsledku zamietnutia žaloby. Dovoláním napáda aj rozhodnutie o náhrade trov konania vzhľadom na svoje majetkové pomery, svoj vek, zdravotný stav a okolnosti prípadu tak, že žiadnej zo strán nebude priznaná náhrada trov konania.

4. Žalobcovia 1/, 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že sa plne stotožňujú s rozsudkom súdu prvej inštancie, ako i s rozhodnutím odvolacieho súdu a majú za to, že dôvody, o ktoré žalovaná 1/ opiera svoje dovolanie, nemožno akceptovať, preto dovolanie žiadajú zamietnuť ako nedôvodné. rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny. Podľa jeho názoru, sudy nižších inštancií správne vyhodnotili skutkový stav a dospeli k správne mu záveru o konkludentnom súhlase s nakladaním so spoločnou vecou. Navrhol dovolanie zamietnuť.

5. Žalovaná 1/ v rámci stanoviska k vyjadreniu žalobcov 1/, 2/ k podanému dovolaniu zdôraznila, že v celom rozsahu zotrváva na dôvodoch dovolania a vyjadrenie žalobcov nepovažuje za relevantné a dôvodné.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) uvádza nasledovné:

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (v tejto súv. porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012).

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. V preskúmvanej veci dovolateľka odôvodňovala prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP.

9. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý

súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

11. Pokiaľ dovolateľka za vadu zmätočnosti označila nedostatok vecnej legitímácie na žalovanej strane, dovolací súd poukazuje na to, že i prípadný nedostatok vecnej legitímácie (či už aktívnej alebo pasívnej) nezakladá vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP. (bod 3.1.) V takomto prípade nejde o nesprávny procesný postup súdu. Vecná legitímácia je totiž stav vyplývajúci z hmotného práva (nie procesného práva) a procesným následkom jej nedostatku je zamietnutie žaloby. Nesprávne posúdenie tejto otázky môže byť preto uplatnené len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP.

12. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že dovolateľkou nebol preukázaný namietaný nesprávny procesný postup konajúcich súdov, ktorý by jej znemožnil uskutočňovať patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. V tejto časti dovolanie žalovanej 1/ nie je preto prípustné.

13. Dovolací súd následne pristúpil k skúmaniu splnenia procesných predpokladov dovolacieho dôvodu uplatneného žalovanou 1/ pre nesprávne právne posúdenie veci. (bod 3.2.)

14. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

15. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

17. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

18. Žalovaná 1/ dovolaním napadla rozsudok odvolacieho súdu v časti prvého výroku, ktorým odvolací súd potvrdil napadnutý vyhovujúci súdu prvej inštancie ako i výrok o trovách tohto konania vo vzťahu k žalobcom, pričom z obsahu dovolania sa dá vyvodiť i nesúhlas so závislým výrokom o náhrade trov odvolacieho konania (žalovaná 1/ napáda rozhodnutie o nároku žalobcov na priznanie všetkých trov konania), ktorú prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP, t. j. namieta nesprávne právne posúdenie. Výroky o trovách konania, i keď sú obsiahnuté vo výrokovej časti rozsudku, majú povahu uznesenia (por. § 392 CSP). V zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP je síce dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej

otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, no v zmysle odseku 2 tohto ustanovenia je v takomto prípade prípustnosť dovolania vylúčená, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP.

19. Dovolanie nie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania (§ 357 písm. m/ CSP).

20. Z citovaných ustanovení vyplýva, že prípustnosť dovolania proti uzneseniu nižších súdov o trovách konania, ktorú dovolateľka vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, je vylúčená ustanovením § 421 ods. 2 CSP. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky zastáva názor, že podľa CSP nie je prípustné dovolanie proti uzneseniu o trovách konania (pozri bod 27. uznesenia z 8. februára 2017 sp. zn. I. ÚS 56/2017).

21. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 CSP.

22. Okrem toho nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, v ktorých citované ustanovenie dovolanie pripúšťa.

23. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia odvolacím súdom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Dovolací súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne tiež v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017, 6Cdo/123/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolateľ by mal: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

24. Obdobné to platí i pre právnu otázku podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, tu ale so zameraním sa na tvrdenú rozdielnosť rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

25. V preskúmvanej veci dovolateľka v dovolaní síce uviedla, že uplatňuje dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 432 ods. 1 CSP, ktorý postavila ako prvé na namietaní opomenutého spoluvlastníka spornej nehnuteľnosti, t. j., že žaloba nesmerovala voči všetkým spoluvlastníkom šopy, ktorým opomenutým spoluvlastníkom mal byť jej manžel L. C.. Tu ale (bez potreby zaoberania sa ďalším) nemohlo byť opomenuté, že takto uplatnené nesprávne právne posúdenie nebolo dovolateľkou namietané v odvolaní.

25.1. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejma), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

25.2. V tomto prípade ide totiž o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelym (vigilantibus iura scripta sunt). Ak potom dovolateľka uvedenú námietku, zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania, neuplatnila v odvolacom konaní - hoci jej bola známa - v rámci ochrany svojich práv, nemôže ju dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie namiesto odvolacieho súdu, ktorý však na to nedostal príležitosť.

25.3. Z uvedeného možno urobiť záver, že dovolateľka môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnila v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohla, a tak poskytla príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť.

25.4. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj ústavný súd, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

26. Ako ďalšie dovolateľka namietania nesprávne právne posúdenie rozporu výkonu uplatneného práva žalobcami s dobrými mravmi, pri ktorom dovolacom dôvode žalovaná 1/ nezadefinovala, nekonkretizovala právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, neuviedla, v čom nesprávnosť jej riešenia odvolacím súdom podľa jej názoru spočíva a ako mala byť táto otázka správne vyriešená, ani nešpecifikoval konkrétnymi judikátmi, stanoviskami či rozhodnutiami ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (porov. R 71/2018), od ktorej sa mal podľa jej názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť, ako ani tvrdenú rozdielnosť rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ale iba prebrala svoju odvolaciu argumentáciu a v nej obsiahnutý vlastný pohľad (v niečom i rozporný) zameraný predovšetkým na skutkový stav veci, z ktorého vyplýva, že ak by odvolací súd vyšiel zo skutkového stavu, ktorý ona považuje za správny, nevyhnutne by musel dospieť k odlišnému právnemu posúdeniu, a to že by žalobe nevyhovel. Samotné polemizovanie dovolateľky s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP. Dovolací súd tak nemal možnosť ani posúdiť splnenie osobitných podmienok prípustnosti dovolania vyplývajúcich z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP, a to, či ide o právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. či ide o právnu otázku s rozdielnou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Dovolanie podané dovolateľkou pre nesprávne právne posúdenie veci preto v danom prípade nezodpovedá požiadavkám z hľadiska vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP v spojení s ustanovením § 421 ods. 1 CSP, čo je dôvodom pre odmietnutie dovolania.

27. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

28. Najvyšší súd odmietol dovolanie žalovanej čiastočne podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP.

29. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.